

VERSLAG

statencommissie

Vastgesteld verslag van de openbare vergadering van de **Commissie Economie en Mobiliteit** van 16 juni 2014 van 13:30 tot 15.45 uur te Middelburg.

Voorzitter:	René Ruissen
Aanwezig zijn de leden:	F. Babijn, P. Colijn, A.I.G. Dorst, H.J. van Geesbergen, P. Hamelink, L. Harpe, P. Hofstede, F. de Kaart, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg-op 't Hof, R. Muste, J.R. Oudeman, C. de Paepe, R. van Tilborg
Tevens zijn aanwezig:	Gedeputeerden C. van Beveren, G.R.J. van Heukelom, B. de Reu, C. Schönknecht-Vermeulen, G. Suy (Zeeland Seaports), T. Kalverboer (E&D), A. Lobik (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	C. Bruring, P. van Dijk

1. **Opening en mededelingen**

De voorzitter meldt de afwezigen.

2. **Vaststellen agenda:** ongewijzigd vastgesteld.

3. **Gelegenheid om in te spreken:** geen insprekers.

4. **Informatie-uitwisseling: mededelingen van gedeputeerden:**

De voorzitter vraagt of iemand opmerkingen heeft over de ontvangen **Memo mobiliteitsbeleid**.

Er zijn geen opmerkingen.

Gedeputeerde De Reu geeft de stand van zaken m.b.t. de Digitale Agenda. Morgen staat in GS op de agenda het verlenen van krediet voor een pilot in Sluis, in samenwerking met de toeristische en landbouwsector. In lijn met het rapport van Stratix wordt de vraag gebundeld. Ook volgt nog een Plan van Aanpak. Op 4 juli hoopt hij een aantal mondelinge mededelingen te kunnen doen, waarna hij hoopt dat de motie van het CDA wordt ingetrokken. Hij zal hierover contact houden met de CDA-fractie.

De heer Oudeman (CDA) gaat hiermee akkoord.

M.b.t. Philip Morris vertelt gedeputeerde De Reu dat de oprichting van het Mobiliteitscentrum is vertraagd. Nu het Sociaal Plan akkoord is kan dit weer worden opgepakt. De eventuele vestiging van een nieuw bedrijf in het gebouw is enigszins voorbarig in het nieuws gekomen, zo ver is het nog niet.

Gedeputeerde Van Heukelom zegt dat er bezwaar is gemaakt tegen de gunning van de OV-concessie aan Connexxion. De provincie moet in juli voor de Bezwarencommissie verschijnen; na die uitspraak (in augustus?) is nog beroep mogelijk. E.e.a. betekent dat alles voorlopig stil ligt, misschien tot einde van het jaar? Mocht de nieuwe concessie niet op tijd rond zijn, dan is de huidige concessiehouder wettelijk verplicht deze nog een jaar voort te zetten.

De heer Harpe (GL) vraagt of de gedeputeerde denkt dat de argumenten steekhoudend zijn?

Gedeputeerde Van Heukelom zegt dat het bezwaar erop is gericht dat niet alle gevraagde gegevens zijn verstrekt. Hij heeft zoveel mogelijk informatie gegeven, en wacht nu de Bezwarencommissie af.

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag:

De heer Harpe (GL) vraagt wat de mening van GS is t.a.v. de kerncentrales in België, die wellicht gesloten moeten worden. Gaat het college actie ondernemen? Het gaat om grote risico's.

Gedeputeerde Van Beveren kent dit nieuws nog niet, maar hij gaat het na.¹

Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan:

De heer De Kaart (PvdA) vraagt n.a.v. het ontvangen onderzoek naar Fietsongevallen van het SMOV of dit in de commissie geagendeerd kan worden. Hoe verhoudt dit zich tot het Actieplan Fiets?

Gedeputeerde Van Beveren vindt dat dit geen haast heeft en kan worden meegenomen in het PVVP. Het zal aan de commissie worden toegezonden met een begeleidende brief van GS.

¹ Zie de tekst aan het einde van dit verslag, ter afdoening van de toezegging.

5. Brief GS van 2 juni 2014 met Jaarstukken Zeeland Seaports 2013

De voorzitter zegt dat de commissie zoals gebruikelijk wordt gevraagd haar gevoelens te uiten.

De heer Hofstede (D66) leest dat ZSP tevreden is, maar hij mist de uitdaging voor 2014.

De heer Harpe (GL) leest dat de haven Vlissingen wat minder loopt dan die van Terneuzen. Voor Terneuzen wordt een grotere groei verwacht; wat zijn dan de vooruitzichten voor Vlissingen? Een extern juridisch bureau heeft onderzoek gedaan naar de aansprakelijkheid voor Thermphos, die bij het Rijk blijkt te liggen. Is dat rapport beschikbaar?

Mevrouw De Paepe (VVD) is trots op het bedrijf. Het Eigen Vermogen verandert wel rap. Klopt de zinsnede in de brief dat we de financiële stukken "behandelen"?

De heer Markusse (PVV) informeert naar WarmCO2: de uitgifte van terreinen gaat prima, maar toch kan een deel van de activa niet terugverdiend worden. Waarom zijn de "overige advieskosten" verdubbeld?

De heer Colijn (CU) vindt ZSP een sterke economische pijler. De Havenmonitor loopt tot 2011, dat is te oud, je moet er bovenop zitten. De Minister heeft eventuele valse concurrentie/staatssteun bij andere havens in Europa aangekaart. Verbrugge is naar Zeebrugge gegaan, maar daar zou geen sprake zijn geweest van staatssteun. Hoe verhouden die twee zaken zich tot elkaar?

De heer Oudemans (CDA) ziet dat er twee jaar 15 miljoen wordt afgeschreven op het EV: dat kan niet ieder jaar. M.b.t. de energie- en grondstof-intensieve bedrijven heeft ZSP een faciliterende rol: wat is die rol precies? Is ZSP toegerust op de forse afname van het aantal zeeschepen en op de schaalvergroting (Wielingendossier)? De financiële ratio's ontwikkelen zich zorgwekkend. Is de cash flow voldoende voor de verplichtingen uit schulden? Hoe kan het dan dat er geen liquiditeitsrisico wordt verwacht? Hoe zijn nu de kansen voor een containerterminal? In het bericht van de RvC staat dat de belangen van de stakeholders soms niet parallel lopen: graag uitleg. Is er ook weinig steun vanuit Den Haag? Diversificatie en schaalvergroting blijkt echt noodzakelijk. Waarom is er zoveel grond verkocht in de Smitschorre polder met groot verlies? Zouden we het geactualiseerde business plan van WarmCO2 betrouwbaar ter inzage kunnen krijgen? Het overbruggingskrediet loopt tot 2015, maar hoe moet het daarna? Waarom is er zo'n grote voorziening voor dubieuze debiteuren?

De heer Dorst (SGP) zegt dat ZSP een mooi bedrijf is, dat echter niet op eigen benen kan staan: daarom is er een GR en moeten we scherp aan de wind zeilen. Gebeurt dat ook echt? Er is 12,5 miljoen bijgedragen aan het spoorproject Goes, waarmee "het totale bedrag op 60 miljoen uitkomt". Is het de taak van de GR om maatschappelijke problemen op te lossen? Is dit deugdelijk financieel beleid? Bij de "havens in cijfers" staat dat ZSP 20% van de werkgelegenheid levert, maar er staan geen cijfers bij. Op pagina 16 van de jaarrekening staat dat de nieuwe bedrijfswaarde van WarmCO2 positief is. Er is blijkbaar een stille reserve, hoe groot is deze? Waarom verandert de hypotheek U/G niet? Waarom is er geen inventarisatie van de verschillende plaatsen waar de bodem verontreinigd is? Wat vindt de accountant daarvan? De inkomsten dalen en de kosten stijgen (de lonen met 12%). De controleverklaring van de accountant zit er niet bij. Hij wil het oordeel en de aanbevelingen zien.

De heer Hamelink (PvdA) vindt dat de lonen erg weinig zijn gestegen. ZSP is ingrijpend veranderd in een participatiebedrijf. We zijn meegenomen in die ontwikkeling. Het positieve overheerst. De ontwikkelingen in de binnenvaart zijn ook positief. ZSP is realistisch over de containermarkt. De inhoudelijke bemoeienis van de RvC gaat wel ver, 10 keer vergaderen in een jaar is te veel. De loonkosten zijn gestegen door de komst van nieuwe mensen. Hij is overwegend positief.

Gedeputeerde Schönknecht zegt dat de nieuwe CEO, die per 1 maart is aangetreden, een nieuw Masterplan zal opstellen. Er is veel energie gestoken in Thermphos en WarmCO2. Er wordt nu gewerkt aan een aandeelhoudersstrategie. Terneuzen kende een grotere groei dan Vlissingen door twee grote faillissementen in Vlissingen. Er zijn zeker kansen in Vlissingen en ook in Terneuzen is nog ruimte voor groei. Het juridische rapport over Thermphos is niet openbaar. De uitgifte van de gronden voor WarmCO2 gaat goed, maar een eventuele uitbreiding wordt meegenomen in de aandeelhoudersstrategie: is dit een taak van ZSP? De hoge advieskosten hebben te maken met het faillissement van Thermphos. De Havenmonitor loopt inderdaad tot 2011, maar er zijn geen recentere cijfers. Het wordt extern opgesteld met andere partijen, zodat er vergelijkingsmateriaal is. De discussie over het gelijkwaardig speelveld en staatssteun die de Minister aankaart via de Nota Havenbeleid is moeilijk. Dat Zeebrugge met Verbrugge een deal sluit is geen staatssteun.

De heer Colijn (CU) zegt dat Zeebrugge alleen door overheidssteun goedkope aanbiedingen kan doen. Gedeputeerde Schönknecht zegt dat ZSP een bedrijf ook best een mooie aanbieding mag doen.

We kunnen inderdaad niet ieder jaar afschrijven op het EV. Over de afname van zeeschepen en het Wielingendossier zegt zij dat de actiepunten van het zeehavenbeleid (waar dit in staat) vandaag door

ZSP worden ondertekend. Bedrijven kunnen zelf stukjes containerhaven ontwikkelen. Kleine kansen worden gegrepen, en dit zal zich uitbreiden. Het bericht van de RvC is bestuurlijk soms lastig vanwege publieke aandeelhouders. Dit is nieuw voor alle partijen. Lysias heeft hier aanbevelingen over gedaan. Het moet nog beter geïmplementeerd worden.

De Zeeuwse haven staat op de agenda in Den Haag. De Minister onderschrijft actief havenbeleid. Er wordt samengewerkt met de haven Gent. De verkoop in de Smitschorrepolder betreft een failliete teler. Het DB heeft gevraagd om een nota over de stand van zaken. Dit is toegezegd voor oktober. ZSP probeert zeker scherp aan de wind te zeilen. Wat de taak van ZSP moet zijn komt terug in de aandeelhoudersstrategie. Het is beleid van ZSP om veel toegevoegde werkgelegenheid te bieden. Ze zegt toe dat de accountantsverklaring wordt toegezonden. De RvC heeft inderdaad veel vergaderd, bijvoorbeeld over de spoorbak, Thermphos en de directiewisseling. Er is veel gebeurd in 2013.

De heer Suy (ZSP) zegt dat de afwaardering op WarmCO2 betrekking heeft op 2012, terwijl 2013 juist succesvol was. Het is geen stille reserve, maar een "potentiële reserve": de kassen moeten eerst nog gebouwd worden! Bij de verzelfstandiging zijn 4 ratio's opgesteld, die nu inderdaad de verkeerde kant op gaan. Hopelijk is de toekomst beter. De hypotheek voor 1,5 miljoen betreft een lening die in één keer wordt afgelost. De Havenmonitor is afgerond in 2013 en is gestart in 2011. M.b.t. bodemsanering weten we niet alles van alle bedrijven, maar wel van de braakliggende grond die eigendom is van ZSP. De accountant kan hiermee leven. De afschrijvingskosten op debiteuren betreffen meerdere kleine faillissementen.

In tweede termijn:

De heer Dorst (SGP) vindt toch dat we de werkgelegenheid moeten kunnen meten, want dat is de hoofddoelstelling van ZSP. Er moet feitelijke informatie zijn. Is er een lijstje van de 60 miljoen aan bijdragen van ZSP? Hij zou ook graag de aanbevelingen van de accountant ontvangen.

Gedeputeerde Schönknecht vindt de vraag naar informatie over de werkgelegenheid terecht: dit kunnen we meenemen bij de gesprekken over de aandeelhoudersstrategie en bedrijfsstrategie.

De heer Suy (ZSP) zegt dat de 60 miljoen verschillende bij de staten bekende infrastructurele projecten betreft. De aanbevelingen van de accountant zijn een management letter voor de Directie, en daarom niet beschikbaar voor PS.

Gedeputeerde Schönknecht complimenteert ZSP met de resultaten van WarmCO2, waar veel energie in is gestoken.

De voorzitter sluit het agendapunt hiermee af.

6. Brief GS van 20 mei 2014 over de Havenmonitor (toezegging aan cie. nr. 50)

De voorzitter stelt vast dat de toezegging afgevoerd kan worden.

7. Brief GS van 11 juni 2014 over Aandeelhoudersstrategie Zeeland Seaports (n.a.v. motie 43)

De heer Dorst (SGP) vraagt of er een startnotitie is verstuurd. In de motie werd gevraagd PS erbij te betrekken; waarom zijn we niet betrokken bij die startnotitie?

Gedeputeerde Schönknecht antwoordt dat er geen startnotitie is gemaakt (die term in de brief is niet juist) maar een offerte aanvraag. Op basis daarvan worden de aandeelhouders op 8 juli gehoord.

De heer Harpe (GL) en Colijn (CU) vragen ook naar betrokkenheid van statenleden hierbij.

Gedeputeerde Schönknecht herhaalt dat er nog geen stuk ligt. De gemeentes hebben zich achter het verzoek geschaard, en er is een offerte aanvraag gemaakt. Het gekozen bedrijf, Emendo, heeft twee sessies gehad met de aandeelhouders, en op 8 juli gaan we verder. Hiermee is aan de motie voldaan.

De heer Dorst (SGP) vraagt zich af of het praktisch gaat werken om op 8 juli met ideeën te komen, daar hebben we meer tijd voor nodig.

Gedeputeerde Schönknecht zegt dat we op 8 juli om input vragen, reactie op een stuk dat nog wordt toegezonden. Daarna zullen we nog een reactie vragen op het concept dat erna wordt opgesteld.

De heer Colijn (CU) vraagt of het proces is gecommuniceerd?

Gedeputeerde Schönknecht zegt dat dit ook op 8 juli volgt.

8. Brief GS van 3 juni 2014 m.b.t. de voortgang revolverende fondsen

De heer Van Geesbergen (VVD) gaat akkoord met de aanpak en de Holding, maar vindt het ook een goed idee om de fondsen te bundelen en te herschikken.

De heer V.d. Maas (SGP) is positief over de revolverende fondsen, om een bijdrage te leveren aan de provinciale beleidsdoelen. Maar bij de toewijzing van de projecten hebben GS en PS geen zeggenschap. PS wil betrokken zijn bij de uitvoering van de EA. Hij zou het jammer vinden als we m.b.t. de keuzes een stap terug moeten doen.

De heer Markusse (PVV) vindt het jammer dat maar een klein deel revolverend wordt ingezet: waarom?

De heer Hofstede (D66) vraagt of er zicht is op de resultaten tot nu toe: graag concreter.

De heer Van Tilborg (SP) vraagt waarom het een nieuw fonds wordt. Waarom wordt dit niet bij een ander fonds ondergebracht, bijvoorbeeld bij Innogo.

De heer Colijn (CU) ziet hierin het gevraagde Ondernemersloket en is er blij mee. Bemoeienis van de provincie vindt hij niet zo nodig: bedrijven zijn vaak innovatiever dan de overheid.

De heer V.d. Maas (SGP) zegt dat we dit zo hebben afgesproken bij de behandeling van de Economische Agenda en de business cases. Het is onze EA.

De heer Colijn (CU) zegt het met hem eens te zijn. In de BC's zitten ondernemers die willen ondernemen. Je moet echter niet te lang ambtelijk nadenken.

De heer De Kaart (PvdA) en Oudemans (CDA) zijn positief over dit Ondernemersloket.

Gedeputeerde De Reu zegt dat reorganisatie van de fondsen lastig is, ze hebben hun eigen geschiedenis. De provincie wil zich niet bemoeien met het toekennen van de gelden aan een ondernemer, de provincie is geen bank. Er moet afstand blijven tot de markt. Een gedeputeerde kan wel in de fondscommissie zitten voor de grote lijnen. Met de EA investeren we in het vestigingsklimaat, dat is de basis. Middenin de piramide zitten de investeringsfondsen. Bovenin zitten de speerpunten van het economisch beleid, vormgegeven door de BC's. Dat moet je goed onderscheiden. Ongeveer de helft van de subsidies zal revolverend worden ingezet. De bestaande fondsen beschikken over particulier geld, en die hebben hun eigen rendementseisen.

Mevrouw Kalverboer (dir. E&D) zegt dat Innogo goed loopt, met een maximum van € 50.000,-. Met het nieuwe fonds willen we in die lijn verder, waarbij ook hogere bedragen mogelijk zijn.

In tweede termijn:

De heer Van Geesbergen (VVD) zegt dat er eerder toch sprake was van herschikking van de fondsen?

De heer V.d. Maas (SGP) leest dat de gelden worden ingezet voor provinciale beleidsdoelstellingen, die in de EA staan. De fondscommissie maakt keuzes voor beleid; komt dit overeen met het provinciale beleid? Als dat niet zo is, dan heeft hij er moeite mee.

De heer Van Tilborg (SP) vraagt waarom Innogo niet verbreed wordt?

Gedeputeerde De Reu zegt dat de herschikking van de fondsen al heeft plaatsgevonden, maar binnen de fondsen. Het provinciaal beleid is ingebracht in de fondscommissie, als kader. Maar de aanvragen worden niet door de provincie per stuk beoordeeld.

Mevrouw Kalverboer (dir. E&D) zegt dat het nieuwe fonds en Innogo wellicht één grotere worden.

9. **Jaarstukken 2013 N.V. Economische Impuls:** geen opmerkingen.

10. **Emailbericht van de heer E. van den Bossche m.b.t. Tractaatweg**

Mevrouw Meulenberg (CDA) zegt dat goede communicatie vaak helpt om de kou uit de lucht te halen. Hoe is dit gelopen?

De heer Van Tilborg (SP) en Muste (NZ) sluiten zich hierbij aan.

Gedeputeerde Van Beveren heeft een lijstje van de data waarop de provincie contact heeft gehad met dhr. V.d. Bossche. Deze heeft gekozen voor een optie die lang duurt, namelijk terugbouwen op een andere plek. Die grond heeft de provincie niet in eigendom. De wethouder heeft vaak mede namens de provincie de gesprekken gevoerd. Het bestemmingsplan moet ook nog gewijzigd worden.

Mevrouw Meulenberg (CDA) vraagt of duidelijk was dat de gemeente ook namens de provincie sprak.

De heer Babijn (PvZ) wil periodiek op de hoogte worden gehouden.

Gedeputeerde Van Beveren zegt dat dhr. V.d. Bossche weet dat de gemeente ook namens de provincie sprak. Verder is het uitvoering van beleid, dus PS wordt verder niet betrokken.

11. **Bijgewerkte toezeggingenlijst**

12. **Conceptverslag commissie Economie en Mobiliteit van 19 mei 2014:** ongewijzigd vastgesteld.

13. **Volgende vergadering: maandag 8 september 2014, 13.30 uur**

14. Sluiting om 15.45 uur.

Ter afdoening van toezegging 81, bij agendapunt 4.

De laatste stand van zaken in België wordt verwoord door Electrabel op haar website. Onderstaande verklaring werd daar op vrijdag 13 juni 2014 op gepubliceerd:

Electrabel zet testen reactorvaten Doel 3 en Tihange 2 voort.

Op basis van de uitkomst van de breuktaaiheidstest op bestraald materiaal, besliste Electrabel op 25 maart van dit jaar om de geplande stops van beide reactoren te vervroegen en haar analyse verder uit te diepen om deze eerste resultaten te kunnen controleren en verklaren. Deze test maakte deel uit van het programma dat met het FANC was overeengekomen in het kader van de heropstart van Doel 3 en Tihange 2 in 2013.

Een tweede programma van versnelde bestraling wordt momenteel uitgevoerd in de reactor BR2 van het Studiecentrum voor Kernenergie in Mol. De resultaten die gaandeweg zullen worden verkregen, zullen het mogelijk maken om richting te geven aan het vervolg van het testprogramma en dit te verfijnen. In het huidige stadium kan er nog geen enkele conclusie worden getrokken.

Gezien het belang, de complexiteit en het gegeven dat dit voor het eerst gebeurt in de nucleaire sector, zal dit programma van mechanische testen en metallurgische onderzoeken verder lopen tot in de herfst van 2014. Het programma wordt trouwens uitgevoerd met de hulp van nationale en internationale deskundigen. Na afloop van het programma zal een justificatiedossier worden ingediend bij het FANC dat een uitspraak zal doen over de heropstart van de twee reactoren.

De onderzoeken in 2012 en 2013 bevestigden dat er bij de kerncentrale Borssele geen sprake is van het 'Doel 3-fenomeen'. Achtergrondinformatie over deze onderzoeken staat op onze website. Vorige week wees minister Kamp van Economische Zaken - mede op basis van de onderzoeken uit 2012 en 2013 - een verzoek tot verificatie van de veiligheidsmarge van de kerncentrale Borssele op brosse breuk af ([link](#)).